

Про важливу роль в оцінці інвестиційної привабливості суб'єктів малого підприємництва аналізу стабільності джерел і динаміки грошових потоків за попередні періоди написав Ю. М. Бездітко, зокрема:

– за рахунок яких джерел формуються вхідні грошові потоки, наскільки вони стабільні. Особливу роль відіграє власні це кошти, чи запозичені, джерела їх походження легальні чи мають сумнівну основу тощо;

– наскільки оптимальні вихідні грошові потоки, особливо співвідношення між накопиченням та споживанням;

– позитивний чи негативний грошовий потік формується в результаті, яка періодичність зміни його динаміки та абсолютної величини [1].

Список використаних джерел:

1. Базилевич В. Д., Мазур І. І. Методичні аспекти оцінки масштабів тіньової економіки // Економіка України. 2004. № 8. С. 36-44.
2. Волкова Н. А. Визначення критеріїв оцінки інвестиційної привабливості підприємств АПК // Економічний аналіз: збірник наукових праць. Тернопільський національний економічний університет. м. Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». 2016. Том 23. № 2. С. 22-26.

Вакуленко А. М., здобувачка освіти,
науковий керівник: **Гібкін К. Р.**, викладач,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ПОСЛУГИ В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ, ЯК ЕТАП ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

З 24 лютого 2022 року триває російська збройна агресія в Україні, наслідками якої є не лише великі людські втрати, але й значні збитки інфраструктури та секторів економіки, зокрема в сфері послуг гостинності. Війна спустошила сферу туризму, порушила фінансові, енергетичні та продовольчі ринки, спричинила шалену інфляцію по всьому світу. Туризм у центральній, східній та південній Україні повністю припинився. З огляду на такі тенденції питання відновлення туризму, зокрема у повоєнний період, є особливо актуальним в умовах сьогодення, що і лежить в основі актуальності тематики.

Український туризм зараз втрачає значні кошти. Перш за все, це пов'язано зі зменшенням загальної кількості туристів. Наразі Україна повністю позбавлена іноземних туристів, у 2020 році їх кількість досягла близько 4 мільйонів, з яких близько 90 тисяч скористалися послугами українських турфірм. 13 із 24-ти областей України майже повністю припинили діяльність туристичних підприємств.

Одночас С. Баженова, Ю. Пологовська, М. Бикова наголошують на створенні відповідної культури подорожей в Україні, щоб українці могли подорожувати країною та вивчати її історію, традиції та культуру. Адже війна в Україні суттєво змінила сферу внутрішнього туризму, а після війни в країні з'являться нові туристичні напрямки та види туризму. Для досягнення післявоєнного відновлення та стабільного розвитку вітчизняна туристична індустрія потребує партнерства на всіх рівнях, надійної та ефективної участі уряду, забезпечення послідовної вертикальної координації між національними та місцевими органами влади щодо сприяння туризму. Варто зауважити, що впровадження інноваційних процесів в індустрії туризму потребує постійного менеджменту з самого початку. Інфраструктура індустрії туризму є сферою діяльності, в якій через свої особливості такі процеси є край необхідними. Впровадження інновацій як фундаментального елементу

розвитку туристичної сфери призведе до поживлення економічної активності в цій індустрії та підвищення конкурентоспроможності галузі на світовому туристичному ринку [1].

Перспективи розвитку туризму в Україні після війни включають наступне :
– збільшити частку туристів можна завдяки досвіду країн, які пережили війну, оскільки у багатьох туристів виникає великий інтерес до місць, які стали пам'ятними маршрутами та повоєнними символічними місцями. Освітній туризм може бути актуальним для того, щоб «побувати і побачити на власні очі» лихоліття, які відбувалися в Маріуполі, Бучі, Ірпені, Харкові та інших містах і селах після війни;

– вшанування певних місць в Україні, таких як Чорнобаївка, Зміїний острів тощо, що можуть бути унікальними символами слави;

– наповнення фондів для відновлення України та створення конкретних програм і стратегій відновлення.

Щоб відновити позиції України на післявоєнному міжнародному ринку туристичних послуг і сфери гостинності, підприємства повинні знайти нові способи реклами та продажу своїх продуктів і послуг. Одним із них є створення системи раціональних взаємозв'язків для вирішення певних планових завдань. Правильна їх інтеграція дозволить забезпечити синергетичні зв'язки та посилити дії один одного.

Шлях України – забезпечити інноваційне економічне зростання. Для цього на першому етапі необхідно підготувати "плацдарм" [2]:

– забезпечити верховенство права і захист власності, підвищити рівень економічної грамотності громадян;

– модернізувати традиційні індустрії;

– покласти на розвиток цифрової економіки;

– забезпечити кращі умови для українського експорту;

– забезпечити енергетичну незалежність, дерегулювати економіку і забезпечити бізнесу рівні умови;

– створити умови для залучення в країну талантів з усього світу.

І зрештою ми отримаємо те, чого прагнемо – безпеку, визнання, інвестиції, доступ до ринків і технологій, залученість до світових мереж, спроможність спільно з розвиненим світом опиратися глобальним викликам і головне – реалізації нашого потенціалу і підвищення добробуту.

Список використаних джерел:

1. Длігач А. Економічна правда. Україна майбутнього-погляд з 2030 року // Якою може стати Україна до 2030 року і що для цього потрібно зробити? Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/24/684560/index.amr> - Станом на 16.02.2023

2. Моца А.А., Шевчук С.М., Серета Н.М. // Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні // Режим доступу: <https://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/1560/1501> - Станом на 16.02.2023- Назва з екрану

Катаєв А. В., к.е.н., доцент,
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

СОЦІАЛЬНО-ВІДПОВІДАЛЬНІ ВІДНОСИНИ ПРАЦІВНИКА ТА РОБОТОДАВЦЯ: ЗМІНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Незважаючи на переваги від упровадження принципів соціально-відповідального ведення господарської діяльності, що задекларовані у більшості релевантних публікацій, українські підприємці зазвичай скептично оцінювали економічну доцільність таких